

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 16-04-2021
Αρ. Πρωτ. 44310/ΓΔ4

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠ/ΣΗΣ

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Συντονιστές Εκπ/κού Έργου Δ.Ε. (μέσω των Περιφερειακών Δ/νσεων Εκπ/σης)
- Διευθύνσεις Δ/θμιας Εκπ/σης
- Σχολικές Μονάδες Δ/θμιας Εκπ/σης (μέσω των Δ/νσεων Δ/θμιας Εκπ/σης)

Ταχ. Δ/νση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Αν. Πασχαλίδου
Ι. Καπουτσής
Ε. Παναγιωτοπούλου
Τηλέφωνο: 210-3443422
210-3443617
210-3442190

ΚΟΙΝ.:

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
info@iep.edu.gr

ΘΕΜΑ: Οδηγίες αναφορικά με τον προγραμματισμό της εκπαιδευτικής λειτουργίας και τη διαχείριση της ύλης διαρκούσης της πανδημίας (Covid-19)

Σχετ.: Το με αρ. πρωτ. εισ. Υ.ΠΑΙ.Θ. 38910/Δ2/06-04-2021 έγγραφο

Σας γνωρίζουμε ότι το Ινστιτούτο Εκπ/κής Πολιτικής (ΙΕΠ) λαμβάνοντας υπόψη:

- τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας του εκπαιδευτικού έργου - τόσο σε παιδαγωγικό, διδακτικό και μαθησιακό όσο και σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο- από τον Μάρτιο 2020 έως και σήμερα,
 - τα δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά την πρώτη φάση καταγραφής της ύλης (έως 18 Μαρτίου 2021) και αφορούν τα μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Α΄ Γυμνασίου – Β΄ Λυκείου),
 - τις οδηγίες διδασκαλίας που δόθηκαν κατά την έναρξη του τρέχοντος σχολικού έτους,
 - το γενικότερο εκπαιδευτικό πλαίσιο και τις κείμενες διατάξεις σχετικά με τη λειτουργία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης,
- εισηγείται **(πράξη 16/01-04-2021)** ανά θεματικό άξονα τα ακόλουθα:

1. Ψυχοκοινωνική υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών

Η πολλαπλή ψυχοκοινωνική και συναισθηματική υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών λόγω της μακράς εξέλιξης της πανδημίας Covid-19 θεωρείται σημαντική, προκειμένου να διαχειριστούν

αποτελεσματικά τα νέα δεδομένα της καθημερινότητάς τους και συνεπώς να προσαρμοστούν στις ιδιαίτερες επικρατούσες συνθήκες. Επομένως, πρωταρχικός και θεμελιώδης στόχος κατά την παιδαγωγική διαδικασία είναι η αναγνώριση, η έκφραση και η διαχείριση των συναισθημάτων με στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας στο πλαίσιο της σχολικής ζωής. Για τον σκοπό αυτό προτείνεται με την επανέναρξη της διά ζώσης διδασκαλίας να δοθεί έμφαση σε δραστηριότητες που αφορούν σε συναισθηματικές δεξιότητες αντιμετώπισης και διαχείρισης αγχογόνων και κρίσιμων καταστάσεων. Επίσης, είναι σημαντικό να δοθεί έμφαση σε δραστηριότητες που αφορούν την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και την ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση των μαθητών/μαθητριών, καθώς η επικοινωνία και η θετική αλληλεπίδραση με τα άλλα μέλη της σχολικής κοινότητας, η ικανότητα συνεργασίας, η ενσυναίσθηση, η προσαρμοστικότητα, η ευελιξία και η ικανότητα επίλυσης κοινωνικών θεμάτων σε έναν κόσμο που συνεχώς μεταβάλλεται αποτελούν ισχυρό πυλώνα της σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Ως εκ τούτου, προτείνεται κατά τη συγκεκριμένη συγκυρία ο/η εκπαιδευτικός να λειτουργεί με την παιδαγωγική ευρύτητα και ευελιξία που διακρίνει τον ρόλο του, ενδυναμώνοντας τις κοινωνικές και ψυχοσυναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών. Σε αυτό το πλαίσιο ο/η εκπαιδευτικός καλείται, λαμβάνοντας υπόψη τα ηλικιακά και μαθησιακά χαρακτηριστικά των μαθητών/μαθητριών, καθώς και τις επικρατούσες συνθήκες στη σχολική τάξη/μονάδα και στο ευρύτερο οικογενειακό/κοινωνικό περιβάλλον των μαθητών/μαθητριών, να επιλέγει και να αξιοποιεί τις μεθόδους διδασκαλίας, μάθησης, επικοινωνίας και συνεργασίας που κρίνει κατάλληλες και σκόπιμες για τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών του.

Αναλυτικότερες Οδηγίες σχετικά με την υποστήριξη της ψυχοκοινωνικής προσαρμογής των μαθητών/μαθητριών στις παρούσες συνθήκες κατά την επιστροφή στη διά ζώσης διδασκαλία εκπονήθηκαν από επιστημονική ομάδα του Εργαστηρίου Σχολικής Ψυχολογίας του Τμήματος Ψυχολογίας του ΕΚΠΑ υπό τη διεύθυνση της Καθηγήτριας Σχολικής Ψυχολογίας κας Χρυσής Χατζηχρήστου και επισυνάπτονται ως **Παράρτημα Ι** με θέμα: **«Ενισχύοντας την ψυχοκοινωνική προσαρμογή των παιδιών κατά την επιστροφή στο σχολείο στην περίοδο της πανδημίας COVID-19»**. Στο εν λόγω κείμενο δίδονται εξειδικευμένες οδηγίες για την υποστήριξη της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης και προσαρμογής των μαθητών/μαθητριών κατά την επιστροφή στο σχολείο, μέσω της ανάλυσης των παραμέτρων που σχετίζονται με την ψυχοκοινωνική προσαρμογή και ψυχική υγεία των μαθητών/-τριών σε περίοδο πανδημίας και της παροχής προτάσεων για δράσεις και παρεμβάσεις από την πλευρά των εκπαιδευτικών με στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κατάστασης και την ουσιαστική βοήθεια και ψυχοκοινωνική υποστήριξη των μαθητών/μαθητριών.

2. Διάγνωση μαθησιακής κατάστασης και διαχείριση ύλης και ενδεχόμενων μαθησιακών κενών

Η διαδικασία της επιστροφής των μαθητών/μαθητριών και των εκπαιδευτικών στη διά ζώσης λειτουργία της σχολικής τάξης διέρχεται μέσω μίας αρχικής περιόδου προσαρμογής όχι μόνο σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο, αλλά και σε μαθησιακό/διδακτικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό η

συνεργασία των εκπαιδευτικών που διδάσκουν στην ίδια τάξη, η επικοινωνία και συνεννόηση μεταξύ όλων των μελών του Συλλόγου διδασκόντων/-ουσών είναι απαραίτητη προκειμένου να κερδηθεί το υπόλοιπο διάστημα του διδακτικού έτους και να λειτουργήσει ως γέφυρα για τη μετάβαση στην επόμενη σχολική χρονιά. Επιπρόσθετα, η συνεργασία των Συντονιστών/-στριών Εκπαιδευτικού Έργου με τις σχολικές μονάδες ευθύνης τους θα πρέπει να είναι πιο ζωντανή και άμεση από κάθε άλλη φορά.

2.1 Διαδικασία ενεργού εμπλοκής των μαθητών/μαθητριών, διάγνωσης αφομοίωσης & ανακεφαλαίωσης της ύλης

Προκειμένου, λοιπόν, να διαπιστωθεί η αφομοίωση της ύλης από την πλευρά των μαθητών/μαθητριών, προτείνεται κατά την έναρξη των διδασκόμενων μαθημάτων, και κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού, να δοθεί έμφαση στα ακόλουθα:

✓ **Επιλογή, ως επί το πλείστον, δραστηριοτήτων που επικεντρώνουν και ενθαρρύνουν την εμπλοκή και ενεργό συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών στη μαθησιακή διαδικασία.**

✓ **Επιλογή δραστηριοτήτων που διευκολύνουν τη διάγνωση της μαθησιακής κατάστασης, δηλαδή των γνώσεων και δεξιοτήτων των μαθητών/μαθητριών καθώς και της ύπαρξης ενδεχόμενων μαθησιακών κενών.**

✓ **Επιλογή ανακεφαλαιωτικών δραστηριοτήτων με ιδιαίτερη έμφαση σε κεντρικά σημεία της ύλης τα οποία αναδεικνύονται από τις οδηγίες που δόθηκαν στην αρχή της σχολικής χρονιάς (αναφορικά με τα μαθήματα στα οποία πραγματοποιήθηκε καταγραφή της ύλης τα κεντρικά σημεία εξειδικεύονται στα συνημμένα Παραρτήματα III, IV, V)**

Ιδιαίτερα, η διαδικασία της διάγνωσης υπόκειται στην κρίση του/της εκπαιδευτικού ο/η οποίος/οποία μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τη φυσιολογία της τάξης του/της και τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών, να επιλέξει μεταξύ εναλλακτικών μεθόδων και εργαλείων εκείνα που θεωρεί τα καταλληλότερα για τον σκοπό αυτό (π.χ. προφορικές ή γραπτές ερωτήσεις, διάλογο, ομαδικές εργασίες, ολιγόλεπτο διαγνωστικό κριτήριο (τεστ), ανακεφαλαιωτικές ασκήσεις, δραστηριότητες από τα εμπλουτισμένα σχολικά εγχειρίδια κ.ά.). Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί τόσο κατά τη διαγνωστική όσο και κατά την ανακεφαλαιωτική διαδικασία για τους/τις μαθητές/μαθήτριες που το επόμενο σχολικό έτος θα μεταβούν στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα ή στην τάξη ολοκλήρωσης των εγκύκλιων σπουδών τους, ώστε να προετοιμαστούν για τις διαδικασίες που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν κατά το επόμενο διδακτικό έτος.

2.2. Οδηγίες για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση – κεντρικά σημεία ύλης

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και για την καλύτερη οργάνωση του εκπαιδευτικού έργου, δίδονται περαιτέρω οδηγίες για τα μαθήματα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα οποία πραγματοποιήθηκε η καταγραφή της ύλης (βλ. συνημμένα ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ III, IV, V). Επισημαίνεται ότι οι οδηγίες που ακολουθούν εστιάζουν σε κεντρικά σημεία της ύλης, τα οποία κρίνονται θεμελιώδη για την επιτυχή μετάβαση των μαθητών/μαθητριών στην επόμενη τάξη και ως εκ τούτου

θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη διδασκαλία και την εμπέδωσή τους από τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

Παρακαλούμε τους/τις Διευθυντές/τριες για την ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων.

Επισυνάπτονται Παραρτήματα I, III, IV, V.

**Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΖΩΗ ΜΑΚΡΗ

Συν.: τέσσερα (4) ηλεκτρονικό αρχείο

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο Υπουργού
- Γρ Γραφείο Υφυπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΠΕ, ΔΕ & Ειδικής Αγωγής
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., Τμ. Α'
- Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπ/σης
- Δ/νση Επαγγελματικής Εκπ/σης
- Δ/νση Παιδείας, Ομογ., Διαπ. Εκπ/σης, Ευρ. και Μειον. Σχολείων
- Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπ/σης & Διαθρ. Σχέσεων
- Αυτ. Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπ/σης
- Αυτ. Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ